

Traditionella och moderna danser

- hur lärare i idrott och hälsa ser på
dansundervisningen på högstadiet

Niama Aberkan

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN

Självständigt arbete avancerad nivå 152:2014

Idrott och hälsa skolår 7-9 och gymnasieskolan:2010-2014

Handledare: Gunnar Teng

Examinator: Bengt Larsson

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att göra en kvalitativ undersökning av lärares uppfattningar och erfarenheter av att undervisa i traditionella och moderna danser i ämnet idrott och hälsa på högstadiet.

- Hur arbetar lärare med dans i skolan?
- Vilka erfarenheter har lärare av att undervisa dans i skolan?
- Vilka danskategorier undervisas eleverna i?

Metod

Metoden som använts till denna studie är en kvalitativ metod i form av semi-strukturerade intervjuer där fyra lärare deltog. Två lärare arbetar i en storstad och de andra två arbetar i en mindre stad. De fick under intervjuerna besvara hur de arbetar med dansundervisningen i skolan, vilka erfarenheter de har av att undervisa i dans samt vilka danskategorier de undervisar i.

Resultat

Resultatet som gavs under intervjuerna visar att alla informanterna arbetar med en form av progression i dansundervisningen genom hela högstadiet. Lärarna utgår från den formulerade läroplanen och tolkar vad eleverna ska undervisas i. Resultatet visar även att samtliga lärare arbetar med att eleverna inte ska känna sig obekväma genom att avdramatisera dans på olika sätt.

Slutsats

Slutsatsen som kan dras i denna studie är att de intervjuade lärarna arbetar på ungefär samma sätt, det är inte mycket som skiljer dem åt. De valda traditionella och moderna danserna liknar varandra till viss del i alla fyra skolorna då alla lärare undervisar i bugg, vals, foxtrot samt egen koreografi. Dock är det lärarnas bekvämlighet som avgör vilka andra danser eleverna undervisas i.

Innehåll

1. Inledning.....	5
1.1 Introduktion	5
1.2 Bakgrund	5
1.2.1 Dansens historia	6
1.2.2 Definition och avgränsningar av dans	7
1.2.3 Läroplansöversikt	8
1.3 Forskningsläge	10
1.4 Teoretiskt perspektiv	12
1.4.1 Läroplansteorin.....	12
1.5 Syfte och frågeställningar	14
2. Metod.....	15
2.1 Val av metod.....	15
2.3 Urval och avgränsning.....	16
2.4 Genomförande	16
2.5 Databearbetning och analysmetod.....	17
2.6 Tillförlitlighetsfrågor	17
2.7 Etiska aspekter	18
3. Resultat och analys.....	19
3.1 Lärarnas arbetssätt vid undervisning i dans.....	19
Analys.....	22
3.2 Lärarnas erfarenheter av att undervisa dans i skolan.....	23
Analys.....	26
3.3 Danskategorier som finns i dansundervisningen	27
Analys.....	29
4. Diskussion	29

4.1 Resultatdiskussion	30
4.2 Metoddiskussion	34
5. Litteratur	35
6. Bilaga 1.....	38

1. Inledning

1.1 Introduktion

Dans är något som har funnits med länge men förändrats över tid. I gamla testamentet står det bland annat om att folket dansade runt guldkalven och även att David dansade i glädje framför Gud. Under antikens tid dansade folket dels vid mysteriefester och begravningar (Ulvros, 2004:51). När jag gick i högstadiet dansade vi endast bugg som pardans och sedan olika ringdanser och i gymnasiet hade vi endast en danslektion. Detta gjorde att när jag började min lärarutbildning var jag inte bekväm och väldigt osäker då jag trodde att jag inte kunde något vad gäller dans, takt och så vidare. Dock visade det sig senare att jag hade fel då jag inte hade det så svårt med dans som jag tidigare förmodat. Under min lärarutbildning fick jag lära mig många olika pardanser exempelvis bugg, foxtrot, vals, salsa med mera. Utbildningen har givit mig ett bredare sortiment att välja bland i mitt arbetsliv än vad jag hade efter min student. I Lgr11 står det att eleven bland annat ska lära sig traditionella och moderna danser (Lgr11 s.53). En fundering som jag har är vilka danser ses som moderna och vilka är traditionella. Det här är en sak som jag vill undersöka närmre och se hur andra idrottslärare tänker kring valet av danskategorier. Vad utgår de ifrån?

1.2 Bakgrund

I grundskolans styrdokument Lgr11 för ämnet idrott och hälsa inom rörelse är dans en del i det centrala innehållet. För årskurs 1-3 står det att eleverna ska ha takt och rytm i lekar, danser och rörelse till musik. Årskurs 4-6 ska ha olika danser och rörelser till musik men även takt och rytm i lekar, danser och rörelser till musik. I årskurs 7-9 ska eleverna ha komplexa rörelser i danser och rörelse till musik men även lära sig traditionella och moderna danser samt rörelse- och träningsprogram till musik (Lgr11, s.52-53). Dans har således en stor plats i grundskolans styrdokument.

För att få en djupare förståelse för dansens betydelse i skolans värld ges här en historik översikt och definition av begreppet dans, en kort läroplansöversikt samt varför dans är viktig för vår kroppsliga utveckling. Vidare kommer även en överblick av tidigare forskningar som gjorts kring dans presenteras.

1.2.1 Dansens historia

Kommunikation med och genom rörelser har länge varit ett sätt för människor att samspela, till och med ett av de äldsta sätten att kommunicera på (Lundvall & Meckbach, 2007:103). Danserna har förändrats och bytts ut med ojämna intervaller genom historien. Danser har förändrats genom att det kommer nya dansrörelser och ny musikkjud (Nilsson, 1998:211). Folk har låtit sig inspireras från andra kulturer och traditioner vilket också har lett till en ständig förändring (Nilsson, 1998:212). Här nedan kommer en kort presentation av dansens historia i antiken, bibeln alltså ur ett religiöst perspektiv, under medeltiden, vid det svenska hovet samt vilka danser som utövades under 1900-talet och vart danserna influerades från.

Dans har under historiens tid varit ett självklart sätt att pris Gud. Under antikens tid fanns det dels livlig dans och mer lugn dans. I mysteriefesterna som man hade på den tiden var dans en viktig del i festen. Filosofen Platon påpekade att bildade män borde kunna dansa. Platon rekommenderade två danser till dessa män, en form av dans som skulle stärka krigsandan hos soldaterna och en stillsam eller helig typ av dans där rörelserna skulle beskriva ordningen i kosmos (Ulvros, 2004:52). I bibeln, redan i det gamla testamentet, syns en koppling mellan dans och religion. Enligt det gamla testamentet dansades det redan under Moses tid. Gamla testamentet tar även upp kung Davids glädjedans inför Gud. Det finns som sagt flera olika skildringar av dans i gamla testamentet (Ulvros, 2004:51).

Under århundranden har en mängd olika danser dansats i Sverige. Under medeltiden var ringdans och gruppdans dominant och under 1300-talet kom en dans från Tyskland, allemande, där dansen hade en annan uppställning då kvinnor och män dansade i olika rader. Denna typ av dans var en början till pardans (Ulvros, 2004:66).

På 1500-talet i det svenska hovet, under Gustav Vasas tid, dansades det varje dag efter middagen (Ulvros, 2004:73). En blomstringstid för kulturlivet i Sverige var på 1600-talet, under drottning Kristinas regeringsår, då det förekom regelbunden undervisning i dans vid hovet (Ulvros, 2004:79). Vid hovet förekom olika dansformer bland annat ringdanser, pardanser, fransyska danser, engelska kontradanser och balett (Ulvros, 2004:82).

Precis som det tidigare nämnts användes dans under antiken bland annat för att stärka krigsandan hos soldaterna enligt Platon. Dock ändrades dansens betydelse när den feminiserades under 1800-talet och ännu mer under 1900-talet vilket ledde till att dansens

auktoritet minskades och statusen sänktes. Däremot ansågs dansen fortfarande vara bra för kroppen och lämplig för både män och kvinnor som en del i den goda uppfostran (Ulvros, 2004:239).

Danser som kom under 1900- talet var olika då danstraditionen ständigt förändrades då Sverige fick influenser av flera länder exempelvis Amerika (Gustafsson, 1990:17). Under 1930-talet och 1940-talet skilde man på modern dans och gammal dans. De gamla danserna i Sverige var under denna tid vals, schottis, polka, hambo och tango. De moderna danserna var foxtrot, slowfox, modern vals, rumba (Gustafsson, 1990:18). Senare under 1940-talet kom buggen, då kallad jitterbugg. Den dansades först till jazzmusik men under 1950-talet slogs jazzmusiken ut av rock n roll-musiken. Buggen fortsattes dansas till rock n roll-musiken. I slutet av 50-talet kom en ny dans som kallas twist vilket var en dans där varken kontakt mellan partnerna eller förflyttning förekom. Denna dans gick sedan över till shake runt 1965 och under 70-talet gick shaken över till discodans som från år till år ständigt förändrades, dock var grundstegen de samma (Gustafsson, 1990:19). I nästan slutet av 1900-talet kom electric boogie, robot dance och breakdance (Gustafsson, 1990:20).

Det Ulvros (2004) och Gustafsson (1990) vill påpeka är att dans har funnits länge men att den har förändrats över tid. Det vi dansar idag är inte det som dansades under exempelvis 1700talet. Under historiens tid influerades Sverige av andra länder därför uppkom olika dansformer som balett, shake och tango. Författarna visar även att i början dansades det ringdanser/ gruppdanser sedan gick det över till pardans. I mitten av 1900-talet ändrades det till att man dansade individuella former av dans så som shake och breakdance.

Efter denna korta historiska överblick kommer jag att presentera olika definitioner av dans.

1.2.2 Definition och avgränsningar av dans

I Lgr11 är dans ett område inom kunskapsområdet rörelse där kursplanen lyfter fram innehåll som ska utveckla elevernas rörelseförmåga genom olika rörelseaktiviteter (Skolverket, 2011:11). Vidare poängteras att dans har utvecklats och förändrats över tid (Skolverket, 2011:12). Eftersom dans nämns i Lgr11 kan man som lärare ifrågasätta vad är dans? I detta kapitel ska två definitioner och en avgränsning av dans presenteras.

I Nationalencyklopedin (2015) står det att dans innebär:

förflyttning med (mjuka) rytmiska kroppsrörelser som utförs i takt med musik ofta mer el. mindre i cirkel; mest som nöje el. som uttrycksmedel; ofta utförda av ett par.

Suzanne Lundvall och Jane Meckbach (2007:103) påpekar att dans inte är lätt att avgränsa.

De menar att: *dans kan definieras som rörelse till rytm och melodi, där rörelse ges en speciell form och utförs i viss tid och rum* (Lundvall & Meckbach, 2007:103).

Lundvall och Meckbach (2007:103) har en vid definition av dans och beskriver dans som:

ett utövande av rörelser där individer skapar relation till sin kropp - genom att individens fokus ligger i rörelsernas form, mönster eller kraftspel- och på samspel mellan det egna jaget och andra (Lundvall & Meckbach, 2007:103).

Den första definitionen som ges av Nationalencyklopedin (2014) är en smalare definition av dans och den sista definitionen av Lundvall och Meckbach (2007:103) är en vidare definition.

Det är den sista definitionen som jag kommer använda mig av då jag anser att den smalare definitionen är alltför begränsande för en studie av dans i skolan.

1.2.3 Läroplansöversikt

Under skolans historia har olika läroplan följts såsom Lgr62, Lgr69, Lgr80, Lpo94 och dagens läroplan Lgr11. I nedanstående text ges en översikt om vad det står om dans i dessa läroplaner.

Under Lgr62 och Lgr69 hade tjejer och killar särundervisning i ämnet idrott och hälsa, som tidigare hette gymnastik (Larsson, 2007:236). I Lgr62 nämns dans som ett av de nio huvudmomenten inom ämnet gymnastik. Där även dans tillsammans med gymnastik, bollspel och friidrott skulle dominera den schemalagda undervisningen (Sandahl, 2005:81). Sju år senare kom Lgr69 där de nio huvudmomenten kvarstod från Lgr62. Dock hade denna läroplan anpassat undervisningens innehåll till årstiderna. Exempelvis när man hade ämnet gymnastik inomhus skulle undervisningen bestå av gymnastik, dans, bollspel och simning. Medan friidrott, bollspel och skridskoåkning skulle ske under uteperioderna (Sandahl, 2005:82).

När läroplanen Lgr80 implementerades infördes samundervisning, vilket skedde för första gången i ämnets historia. Studier visar att samundervisningens införande har lett till att

traditionella manliga idrotter fick större plats i ämnet och att gymnastik och dans minskades. En utvärdering av Lgr 80 som gjordes av Lennart Mattson 1992 visar att ämnets innehåll dominerades av bollspel. Den visar även att främst flickor har negativ attityd till ämnet och att det inte alls varit mycket dans i undervisningen (Meckbach, 2004:93). Dock stod det i Lgr 80 inom området dans för högstadiet att eleven ska ”utöka förråd av danser, modedanser och övning i att leda danser” (Lgr80 s.93). Dans var även under denna läroplan ett av huvudmomenten dock var det nu tio huvudmoment istället för nio som det tidigare varit (Sandahl, 2005:87). Nu ändrades ämnets namn från Gymnastik till Idrott (Sandahl, 2005:96).

Läroplanen efter Lgr 80 är Lpo94. I Lpo94 bytte ämnet namn från Idrott till Idrott och hälsa. I denna läroplan fick hälsoperspektivet en större betydelse i ämnet (Sandahl, 2005:96). Istället för de tio huvudmomenten ersattes dessa med tre breda kunskapsområden där ett kunskapsområde hette *Rörelse, rytm och dans* (Sandahl, 2005:92). Det var först i Lpo94 som det nämns att eleven ska vara förtrogna med de vanligaste moderna danserna (Ängqvist, 2006:49). En studie som gjordes när Lpo94 hade kommit i användning visar att dans var ett område inom idrott och hälsa i skolan som hade ett litet utrymme i undervisningen (Meckbach, 2004:90). Även en studie av en studie av Marie Nyberg visar att det inte finns mycket dansundervisning i skola. Detta kan enligt hennes resultat bero på att lärarna undviker att undervisa i dans då de känner sig osäkra (Nyberg, 2009:3-5). En annan författare menar att det är lärarna i idrott och hälsa som styr undervisningens val av dans utifrån ens egna intressen (Ängqvist, 2006:49).

I Lpo94 fanns inga direkta riktlinjer om hur och i vilken form undervisningen skulle genomföras. Kommunaliseringen av skolan innebar att skolorna fick ansvaret över att organisera ämnet. Detta gör att valet av sam- eller särundervisningen ligger i skolans beslut (Meckbach, 2004:93).

I dagens läroplan är dans en del av rörelsedelen där det står att i årskurs 7-9 ska eleverna ha komplexa rörelser i danser och rörelse till musik men även lära sig traditionella och moderna danser samt rörelse- och träningsprogram till musik (Lgr11, s. 53). I kommentarmaterialet till kursplanen i idrott och hälsa nämns det att dans har utvecklats över tid vilket leder till att det inte finns någon tydlig gräns vad som skiljer modernt från traditionell och vice vers. De danser som nämns i kommentarmaterialet är vals, bugg, squaredans och streetdans. Det poängteras

även att eleverna kan genom dans utveckla en social förmåga som de har nytta av i vuxenlivet (Skolverket, 2011:12).

1.2.4 Varför är dans viktigt?

Susanne Lundvall och Jane Meckbach (2007:103) påpekar att dans i skolan består bland annat av rörelselekar och rörelseimprovisation som färdiga danser. Då eleverna möter dessa danser i skolan kan eleven få möjlighet att uppleva och pröva på olika rytmer och rörelsemönster. Eleven får även lära sig att kroppsligen uttrycka känslor och tankar genom rörelsemönster (Lundvall & Meckbach, 2007:103). Elevernas motorik, kroppsuppfattning och rytmkänsla berikas via dans då de utvecklar deras kroppsmedvetenhet (Lundvall & Meckbach, 2007:106).

Gunvor Digerfeldt poängterar att ur ett utvecklingspsykologiskt perspektiv finns evidens på att motorik, rörelsestimulans och kroppsuttryck har en central betydelse för barns allmänna utveckling och välbefinnande. Dans är något som kan utveckla barns kroppsuppfattning menar Digerfeldt (1990:17).

1.3 Forskningsläge

I detta kapitel kommer några tidigare forskningar som gjorts inom dans att presenteras. Den tidigare forskning som kommer presenteras handlar om hur mycket dans det finns i skolan ur lednings-, lärar- och elevperspektiv. Det kommer även att presenteras studier ur ett genusperspektiv samt dans ur ett läroplansperspektiv.

NU-03 är en nationell utvärdering av grundskolan som gjordes 2003. Utvärderingen inleds med resultat från 2002 års studie vilket är en utvärdering som ligger till grund för NU-03. Denna utvärdering var ett uppdrag från regeringen där syftet var att utvärdera och analysera undervisningen i ämnet idrott och hälsa i förhållande till kursplanerna, även att utvärdera elevernas deltagande och deras inställning till ämnet. Utvärderingen består av resultat från skolledarenkäter, lärarenkäter, elevenkäter, läroplans- och arbetsplansanalys, lärarintervjuer, videoanalyser och analyser av läromedel. De som har varit delaktiga i enkäter och intervjuer är elever, skolledare och lärare i årskurs 6 och 9 samt andra året på gymnasiet (NU03, s.14). Resultatet visar att skolledare anser att undervisningen i idrott och hälsa ger eleverna möjlighet att ha roligt genom fysisk aktivitet och ger eleverna en positiv syn på kroppen och förbättrad fysik. Var femte skolledare anser att prova på olika idrottsaktiviteter är bland det viktigaste i undervisningen (NU-03, s.16). En annan del av resultatet består av idrottslärares

syn på ämnet. Det var 200 idrottslärare i grundskolan som besvarade enkäten och 100 idrottslärare i gymnasieskolan (NU-03, s.18). Resultatet visar att bollspel är den vanligaste aktiviteten följt av lekar, träning och motion (NU-03, s.23). Däremot är dans inte lika vanligt som bollspel då den är på sjunde plats bland de vanligaste aktiviteterna i ämnet idrott och hälsa även om dans uttryckligen finns med i Lpo 94 (NU-03, s.26). Resultatet visar även att samarbetsövningar var viktigast sedan lekar och tredje viktigast är träning och motion. Fem lärare ansåg att dans var viktigast medan 30 ansåg att samarbetsövningar var viktigast. Detta visar att dans inte står högt på listan för de viktigaste aktiviteten i ämnet och inte anses vara viktig (NU-03, s.24).

En annan utvärdering av ämnet idrott och hälsa är SIH studien som genomfördes av en forskningsgrupp på GIH med Magnus Engström som forskningsledare. Karin Redelius delstudie handlar om elevernas uppfattning av ämnet idrott och hälsa. Den delstudien består av en enkätundersökning som 677 elever har besvarat samt intervjuer som komplettering (Redelius, 2004:151). Elevernas svar på hur ofta enskilda aktiviteter förekom i undervisningen hade var tredje elev svarat bollspel. De aktiviteter som dominerar i undervisningen enligt denna undersökning är aktiviteter med boll, alltså bollspel, bollek och racketspel. När det gäller dans svarade 70 procent av eleverna att det aldrig eller endast en eller ett par gånger per år har dansundervisning (Redelius, 2004:157). Eleverna fick även besvara vad de uppskattar mest. Dessa svar delades upp utifrån vad flickor respektive pojkar uppskattar mest. Både flickor och pojkar uppskattade bollspel och racketspel mest. Dans uppskattades av var fjärde flicka men hälften av pojkarna tycker sämst om dans (Redelius, 2004:158-159).

Dans har även studerats ur ett genusperspektiv både nationellt och internationellt av bland annat Håkan Larsson, Mikael Quennerstedt och Marie Öhman (2014), Michael Gard (2003) samt Anna Lindqvist (2010). En studie av Håkan Larsson, Mikael Quennerstedt och Marie Öhman (2014:1) syftar till att visa hur rådande könsstrukturer kan ifrågasättas i ämnet idrott och hälsa. I denna studie har man analyserat en specifik händelse som skedde under en danslektion där läraren hade planerat att under två lektioner ska eleverna lära sig att dansa shottis. Resultatet av studien visar att det finns problem med de kulturella stereotypa normerna vid undervisning i dans men även i andra ämnen. Vidare poängteras det att både lärare och elever borde utrustas med verktyg som hjälper dem att utmana de kulturella normerna i samhället. Detta kan leda till en ändring om man inom exempelvis dans kan dansa tjej-tjej och kille-kille (Larsson, Quennerstedt & Öhman, 2014:13). Den andra studien av

Michael Gard (2003) är, som tidigare nämnt, en internationella studie som gjorts i Australien. Studien undersökte bland annat vad som stod på spel beroende på vilket sätt man väljer att använda sin kropp (Gard, 2003:105). Han intervjuade en manlig dansare som berättar att surfa och spela rugby är mer kopplat till manligt än vad dans är (Gard, 2003:115). Dock är både sport och dans en form av kroppsliga metoder (Gard, 2003:116). Anna Lindqvist (2010:99) påpekar att det finns koppling till homofobiska fördomar då dans är kodat som ett feminint ämne och har en traditionell uppdelning av feminina och maskulina rörelser.

Torun Mattson och Suzanne Lundvall (2013:1) har skrivit en artikel där syftet är att undersöka dans som en pedagogisk diskurs i den svenska läroplanen över tiden. Materialet som analyserats består av läroplan inom idrott och hälsa från Lgr62 och fram till Lgr11. Studien visar att det finns tre kunskapsområden i läroplanerna dans som kulturbearare, dans som kroppslig träning samt dans som uttrycksform. Från dessa kunskapsområden finns det tre diskurser, en identitetsformande diskurs, en allmän folkhälsodiskurs samt en estetisk diskurs (Mattson & Lundvall, 2013:13).

De tidigare studier som tagit upp under denna rubrik berör tre områden. NU-03, SIH-studien och Nybergs artikel visar är att dans inte har en stor plats i undervisningen och att det kan bero på lärarens okunskap eller osäkerhet. Det andra området som tas upp är ett genusperspektiv där man bland annat diskuterar om eleverna måste dansa tjej och kille. Det tas även upp att dans ses som feminint. Det sista området som berörs är en studie där man undersökt dans i de tidigare läroplanerna. I denna studie har författarna analyserat läroplanens formuleringsarena. Mitt intresse är att ta reda på hur lärarna jobbar med dansundervisningen i skolan med utgångspunkt i Lgr11:s formulering ”att eleven ska lära sig traditionella och moderna danser” (Lgr11, s.53), vilket inte har berörts i de tidigare studierna.

1.4 Teoretiskt perspektiv

Detta kapitel kommer belysa det teoretiska perspektivet som kommer användas i uppsatsen. Den utvalda teorin är läroplansteorin och dess centrala begrepp.

1.4.1 Läroplansteorin

I nationalencyklopedin (2015) beskrivs läroplansteorin som ”*forskning inriktad på de skrivna läroplanerna samt, inte minst, på villkor för det pedagogiska arbetet och det pedagogiska tänkandet*” (NE, 2014). Göran Linde (2012:8) delar in läroplansteorin i tre nivåer

formulerings-, transformerings- och realiseringsarenan. Således kan en läroplan studeras på olika nivåer. Dock är dessa processer i verkligheten inte skilda från varandra men Linde presenterar på ett sätt att förstå läroplaner ur ett teoretiskt perspektiv. Därför ska jag här nedan även hålla isär nivåerna.

Formuleringsarenan

Linde (2012:23) hävdar att en formulerad läroplan innebär att den visar vilka ämnen som ska studeras, hur mycket tid varje ämne ska ha, vilka mål som gäller för undervisning samt vilket innehåll ämnet ska ha. Formulerade läroplan uppstod när undervisningen och uppfostran togs bort från det dagliga livet och lyftes till specifika hus vilket senare kom att kallas för skolor. När denna ändring skedde uppstod ett behov av att reglera verksamheten vilket kom att göras via formulerade läroplan. Den formulerade läroplanen behandlar hur det föreskrivna innehållet och organisationen av undervisningen ser ut och uppkommer (Linde, 2012:54).

Transformeringsarenan

När en lärare planerar sina lektioner tolkar personen läroplanen och gör tillägg och frändrag. Linde påpekar att det finns ett sätt att se förhållandet mellan formulerade läroplan och faktiskt genomförda undervisningsinnehåll nämligen *”att utgå från läroplansformuleringen och betrakta avvikelser som icke önskvärda händelser. Att de på det sättet innebär att betrakta allt som lett till avvikelser som hinder vilka bör undersökas för att kunna avlägsnas”* (Linde, 2012:55). Den formulerade läroplanen kan betraktas som en av de faktorer som påverkar undervisningsinnehållet. (Linde, 2012:55). Transformeringsarenan behandlar tolkningar, tillägga samt frändrag som görs till den formulerade läroplanen (Linde, 2012:73).

Linde (2012:57) nämner några faktorer som styr undervisningen. Dessa faktorer är bland annat ämnets traditioner samt läraren som individ. Med lärare som individ menar Linde (2012:57) att läraren har mer eller mindre friheten att tolka läroplanen beroende på vilket ämne som läraren undervisar i. Vissa ämnen har skarpa gränser, vilket gör ämnet starkt avgränsande som exempelvis matematik. Det innebär att det finns strikta gränser i vad som hör till ämnet samt vilka huvudmoment som ska undervisas i undervisningen. Vidare hävdar Linde (2012:58) att det finns ett sätt att analysera hur lärare använder sig av personlig tolkning, vilket är genom att studera deras repertoar. Han nämner tre repertoarer nämligen potentiella repertoaren, stoffrepertoaren samt förmedlingsrepertoaren.

Den potentiella repertoaren är de lektioner läraren kan hålla med hänsyn till sin bakgrund, sina erfarenheter och sin beläsenhet....Ju rikare och större den potentiella repertoaren är, ju mer strategisk utvald och rikare kan den manifesta repertoaren bli. Stoffrepertoaren är i innehållet i lärarens möjliga och verkliga lektioner och förmedlingsrepertoaren är den metodiska arsenal som läraren använder (Linde, 2012:58).

Realiseringsarenan

Denna arena innefattar själva verkställandet av undervisningen alltså lärarens lektionshållande och elevens delaktighet under lektionerna. Det som är centralt i realiseringsarenan är kommunikationen och aktiviteten i klassrummet (Linde, 2012:73).

I denna studie kommer jag att avgränsa min studie till att studera transformeringsarenan då jag vill veta hur lärarna arbetar med dans utifrån Lgr11. Dock kommer jag tangeras formuleringsarenan då jag använder Lgr11 i studien.

1.5 Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att göra en kvalitativ undersökning av lärares uppfattningar och erfarenheter av att undervisa i traditionella och moderna danser i ämnet idrott och hälsa på högstadiet.

- Hur arbetar lärare med dans i skolan?
- Vilka erfarenheter har lärare av att undervisa dans i skolan?
- Vilka danskategorier undervisas eleverna i?

2. Metod

Det finns olika metoder att samla information för att besvara studiens frågeställningar (Patel & Davidson, 2003:63). Metoden som valts att användas i denna studie är en kvalitativ metod i form av intervjuer. Intervjuer gjordes med fyra lärare som intervjuades, två i en mindre ort och två i Stockholms län. Detta för att få lärarnas syn på dans i skolan. Nedan presenteras studiens val av metod, urval och avgränsning, genomförande, tillförlitlighetsfrågor och etiska aspekter mer utförligt.

2.1 Val av metod

Metoden som använts i denna studie är en kvalitativ metod i form av kvalitativa intervjuer. En kvalitativ intervju kan ge lärorika och intressanta resultat som är inriktad på att undersöka lärarens uppfattning av att undervisa dans (Johansson & Svedner, 2006:41). Denna metod valdes då jag anser att den är mest lämpad för att besvara studiens frågeställningar (Patel & Davidson, 2003:63). ”Syftet med kvalitativa intervjuer är att upptäcka och identifiera egenskaper och beskaffenheten hos någon” (Patel & Davidson, 2003:78). Formen som användes i denna studie var semi-strukturerade intervjuer. När man utför en sådan intervju har forskaren, i detta fall jag, en lista över specifika teman som ska beröras. Denna lista kallas för intervjuguide (bilaga 1). Teman som ska beröras är utarbetade utifrån studiens frågeställningar. Det ger intervjupersonen en stor frihet att besvara på frågorna på sitt eget sätt. Man behöver inte följa listan punkt för punkt utan kan välja att vara flexibel och ta de frågor som passar in efter intervjupersonens svar. Frågor som inte ingår i intervjuguiden kan även ställas (Bryman, 2002:301). Denna intervjuform är bra då man kan vara flexibel som intervjuare och utgå från intervjupersonens svar. Det gör att risken med att man inte lyssnar ordentligt på intervjuerna på grund av att man tänker för mycket på vad nästa fråga är inte (Johansson & Svedner, 2006:44). Repstad (2007:83) påpekar att intervju som metod har kritiserats då man ansett att den fokuserar på en individs åsikt. Vidare påstår han att man som intervjuare ska ha detta i åtanke när man sedan ska analysera och tolka sitt material. Jag anser att med kvalitativa intervjuer som metod till denna uppsats besvaras studiens frågeställningar. Kvalitativa intervjuer ger intervjupersonerna chansen att besvara med sina egna ord (Patel & Davidson, 2003:78). Då jag i mitt syfte vill få lärarens syn och uppfattning till undervisningen av dans är denna metod mer lämpad för studien.

2.3 Urval och avgränsning

Repstad (2007:89) anger att det är viktigt att man intervjuar de personer som har viktig och relevanta information att ge när det gäller studiens frågeställningar. Vidare menar han att studiens frågeställningar avgör vilka som är intressanta för intervjuer. Jag har valt två lärare (A och B) i idrott och hälsa som arbetar i en storstad och två lärare (C och D) i idrott och hälsa som arbetar i en mindre stad. Detta anser jag är intressant för min studie då man kan få ett bredare perspektiv på lärares syn på dans i skolan. Lärarna som intervjuades är behöriga lärare inom ämnet idrott och hälsa. Lärare A, B och C har studerat vid Gymnastik och idrottshögskolan däremot inte lärare D som har en utländsk utbildning dock har han lärarlegitimation. Samtliga lärare har arbetat med Lgr11 och lärare C har även undervisat under Lpo94. Lärare A och B har arbetat i 3 år, lärare C har arbetat mer än 15 år och lärare D har arbetat 6 år som lärare i idrott och hälsa för högstadiet. Lärarna som intervjuades var manliga, dock anser jag inte att lärarnas kön är väsentlig i denna studie. Utan studies syfte är att få reda på lärarnas uppfattningar och erfarenheter i att undervisa i dans. Däremot anser jag att deras bakgrund kan ha en stor betydelse för resultatet men det var inget jag tog hänsyn till. I studien valdes lärarna ur ett bekvämlighetsurval (Bryman, 2002:313). Detta då jag har haft kontakt någon form av kontakt med skolorna och kunde enkelt ordna intervjuer med lärarna i idrott och hälsa.

2.4 Genomförande

Det tillvägagångssätt som använts i denna studie är att först besluta vad studiens syfte är och sedan dela upp det i frågeställningar. Då frågeställningarna var klara konstruerades en intervjuguide som skulle användas under intervjuerna. För att se om intervjuguiden skulle förstås av intervjupersonen genomfördes en pilotstudie vilket innebär att en testintervju gjordes på en annan person innan de riktiga intervjuerna. Detta för att säkerställa intervjuguidens kvalitet (Bryman, 2002:202). Sedan var det dags att kontakta lärare i ämnet idrott och hälsa för att se om de kunde ställa upp på intervju. De lärare som valdes gjorde det utifrån bekvämlighetsurval (Bryman, 2002:313). Det är ett bekvämlighetsurval då jag har haft kontakt med dessa skolor sedan innan.

En träff bokades in med lärarna utifrån när de har tid på lärarnas arbetsplats. Jag valde att intervjuerna skulle ske på intervjupersonens arbetsplats för att göra det så enkelt som möjligt för läraren. Fyra intervjuerna genomfördes och varje intervju tog mellan 20-30 minuter. Under intervjun spelades samtalet in då jag utgick från intervjuguiden. Fördelen med att spela in intervjun är att då får man ordagrant vad som sagts under intervjun (Patel & Davidsson,

2003:83). Intervjuernas transkriberades senare. Vissa lärare ville läsa transkriberingen innan den används i resultatet, därför mailades den till dem.

2.5 Databearbetning och analysmetod

Efter intervjuerna transkriberades intervjuerna ordagrant ner på datorn. Efter varje intervju som transkriberats har jag försökt att hitta det som är relevant för studiens frågeställningar. Att analysen sker löpande är något som skiljer kvalitativa undersökningar mot kvantitativa undersökningar. Fördelen med denna metod är dels att man kan få idéer om hur man kan gå vidare och dels att det är bra att analysera medan intervjun är i färskt minne (Patel & Davidsson, 2003:119). När alla analyser var gjorda på alla intervjuer jämförde jag intervjuerna och försökte se likheter och skillnader mellan dem. Sedan sorterade jag resultaten utifrån frågeställningarna.

2.6 Tillförlitlighetsfrågor

Tillförlitlighet berör studiens trovärdighet (Bryman, 2002:258). Vidare påpekar Alan Bryman (2002:258) för att skapa en tillförlitlighet i resultatet krävs det bland annat att man kan säkerställa att metoden utförts på rätt sätt.

Det som kan stärka studiens resultatets trovärdighet är att en pilotstudie har använts innan intervjuerna gjorts för att säkerställa intervjuguidens kvalitet (Bryman, 2002:202). Under intervjun satt vi i ett rum där vi inte kunde störas. Detta för att hindra alla störande moment som skulle kunna skapa att intervjupersonen tappa sitt fokus. Samtalet spelades även in vilket leder till att när transkribering sker är det ordagrant vad intervjupersonen har sagt (Patel & Davidsson, 2003:83).

Jag anser att intervju som metod var den rätta metoden till studiens syfte då det intressanta är att veta läraren som undervisar idrott och hälsa syn på dans i skolan. Skulle observation användas i denna studie skulle inte det ge samma resultat då jag vill åt individen, lärarens, egna åsikt. Med intervju som metod besvarar mina frågeställningar vilket skapar en validitet/giltighet i resultatet.

2.7 Etiska aspekter

För att skydda deltagarnas integritet har jag använt vetenskapsrådets etiska regler vilket är fyra grundläggande huvudkrav, informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Dessa fyra ska presenteras och diskuteras hur de har använts i studien (Vetenskapsrådet, 2015:6).

Informationskravet innebär att forskaren har en skyldighet att informera deltagaren om deras uppgift i studien och vilka villkor som gäller för dem. Forskaren är även skyldig att påpeka att deltagandet är frivilligt (Vetenskapsrådet, 2015:7). När jag träffade intervjuarna informerades de om att det var frivilligt att delta i intervjun och jag gav även information om vad syftet är med intervjun samt vad deras svar ska användas till.

Samtyckeskravet innebär att deltagaren har rätt att bedöma över deras medverkan. Om deltagarna är under 15 måste samtycke ges av vårdnadshavare (Vetenskapsrådet, 2015:9). Då intervjupersonerna var alla över 15 år behövdes inte vårdnadshavarens samtycke. Däremot informerades de om att de kan avbryta deras medverkan om de inte vill vara delaktiga.

Konfidentialitetskravet ska ge konfidentialitet samt ska personuppgifter försvaras så att ingen kan ta del av uppgifterna. Enligt konfidentialitetskravet ska deltagarna inte kunna identifieras i studien (Vetenskapsrådet, 2015:12). För att mina deltagare inte ska kunna identifieras nämns det inte vart de arbetar samt att deras namn inte används i studien utan de nämns istället som lärare A, B, C och D.

Nyttjandekravet innebär att det insamlade materialet enbart får användas för forskningsändamål inget annat (Vetenskapsrådet, 2015:14). Då jag gav information om vad syftet är med intervjun och vad den ska användas till, informerades även deltagarna om att materialet enbart ska användas i för forskningsändamål.

3. Resultat och analys

I nedanstående avsnitt presenteras resultat kopplat till studiens syfte och frågeställningar där syftet är att göra en kvalitativ undersökning av lärares uppfattningar och erfarenheter av att undervisa traditionella och moderna danser i ämnet idrott och hälsa på högstadiet. De som intervjuats arbetar i olika städer, lärare A och B arbetar på en skola i en storstad och lärare C och D arbetar i en mindre stad. Resultatet kommer att redovisas utifrån lärarnas arbetssätt, erfarenhet och val av danskategorier som underrubriker.

3.1 Lärarnas arbetssätt vid undervisning i dans

Lärare A

På skolan där lärare A arbetar finns det ca sex danslektioner per termin. Under dessa veckor arbetar läraren mycket med att eleverna ska göra en egen koreografi där de bland annat ska lära sig att finna takten. I årskurs sju börjar läraren med att presentera en musikanalys där han visar hur musiken är uppbyggd sedan hur man ska röra sig i takt till den utvalda låten genom att eleverna till en början får klappa och gå i takt till musiken.

Jag börja från grunden med enkla rörelser. Börjar kanske först bara med benen, alltså stegen och sen när de är säkra på det plockar jag med armarna och sen lite snurrar. Att Korså mittlinjen kan vara svårt för vissa därför har jag en progression där jag bygger ihop och göra det svårare och svårare och sen kopplar ihop olika rörelser, till olika steg (Lärare A).

På detta sätt börjar lärare A sina danslektioner i en progression där han börjar med det enkla och sedan lägger till andra delar när han märker att eleverna har koll. Sedan går han över från sina lärarledda lektioner till att låta eleverna själva använda fantasin och göra en dans till samma låt i grupp men endast till bryggan och versen. Så här ser dansundervisningen ut för årkurs sju. I årskurs åtta och nio får eleverna välja egna låtar som de ska göra musikanalys på efter ett häfte som finns i skolan. Först får de presentera sin analys som gjorts och sedan får de göra en dans till låten som ska visas för läraren.

Lärare A undervisar även i pardans, bland annat bugg, foxtrot samt vals. När detta ska läras ut börjar läraren med att låta eleverna lära sig stegen utan partner, alltså jag och dansen, sedan paras de ihop med en kamrat och dansar tillsammans. Han undviker att para ihop dem med det motsatta könet, utan att dansa med samma kön gör inget då det sker ett ständigt byte av

partner under lektionen. Istället för tjej och kille använder läraren sig av begreppen förare och följare.

Lärare B

Läraren arbetar i en skola med elever från årkurs 1-9 och arbetar därför med en progression i dans. Från årkurs 4-9 arbetar läraren med en progression i allt från ringdanser till pardanser och linedance. ”Eleverna får lära sig att bland annat vara i takt till musik individuellt, i par, i grupp och som kanske mindre grupp.” Här poängterar läraren att han arbetar med takt utifrån jag och dansen samt jag, du och dansen och även vi och dansen.

Lärarna avsätter ungefär tre till fyra veckor under höstterminen och detta till samband med juldanser. Däremot kan dansövningar förekomma som uppvärmning utöver de veckor som är schemalagd dansundervisning.

Enligt kursplanen är det traditionella och moderna danser som ska dansas och att du även ska göra det till träningsprogram eller rörelseprogram.

Träningsprogrammet står det rätt ordagrant att du ska gör ett träningsprogram som du ska röra dig i takt till. Modern och traditionella danser kan man tolka lite som man vill (Lärare B).

Läraren poängterar att det är inte står ordagrant vilka traditionella och moderna danser eleverna ska undervisas i utan att det får läraren avgöra. Vidare påpekar han att han utgår från kommentarmaterialet som finns från skolverket där det är angivet att bugg, vals och foxtrot är bland de vanligaste. Han anser att bugg är både modern och traditionell däremot är vals och foxtrot endast traditionella. Vad gäller traditionella danser som kursplanen belyser utgår läraren från svenska traditioner då det är en svensk skola. Däremot är läraren inte blyg att ta in influenser från andra nationer som finns i skolan. Dock blir det en tidsfråga när man måste fortbilda sig själv då inte det ingått i utbildningen.

Lärare C

Lärare C har ungefär fem till åtta lektioner per termin som innefattar ”renodlad” dans. Med detta menar han inte träningsprogram som exempelvis friskis och svettis eller step up. Läraren lär ut både nationella och internationella folkdanser, danslekar och styrdanser som bugg, vals och foxtrot.

Foxtrot och vals dansar man ju över hela världen i princip, kanske inte afrikanska länder eftersom att de inte har den traditionen (Lärare C).

Läraren menar att foxtrot och vals är internationella danser. Han arbetar med en progression inom dans för årskurs 7-9 där han i årskurs sju gör lite enklare ring- och pardanser och i nian lär ut de danser som är lite svårare som exempelvis vals då den är i tretakt. När det är pardans för årskurs sju får eleverna inte välja vem de ska dansa med utan läraren har ett system som gör att alla får dansa med alla. När de blir äldre släpper läraren lite på det och styr inte lika mycket vem eleverna ska dansa med.

Det är viktig att man får den sociala tryggheten, att man kan hålla i det motsatta könet.

Dansen är alldeles utmärkt för att man ska lära sig att föra sig, tacka och bjuda upp. Det får man träna på i åttan och nian. Det tillhör ju till det vuxna livet, skolan ska utveckla social kompetens hos eleverna (Lärare C).

Läraren hävdar att dans utvecklar den sociala förmågan vilket hör till det vuxna livet i samhället. Bortsett från dessa danser har läraren även en progression i koreografidanser för de som går i årskurs nio. Där man första terminen i nian blir tilldelad en grupp och ska tillsammans skapa en dans under fyra lektioner som sedan ska presenteras. Under termin två får eleverna själva välja vilka de ska dansa med för att själva välja nivå, även detta redovisas för läraren och klassen.

Läraren anser att det är svårt att skilja på dans och rörelse till musik. Dock anser han att dans är väldigt upp styrt med vissa specifika steg vid viss tidpunkt. Däremot kan det i rörelse till musik bli dansliknande rörelser. Han menar att rörelse till musik kan vara en uppvärmning där eleverna går in en i taget i mitten på en cirkel och hittar på en rörelse som kamraterna ska följa.

Lärare D

Jag har en progression som jag börjar med i årskurs sex. Då brukar jag köra en termin koreografi i form av streetdans, hiphop eller lockning och terminen efter blir det pardans. Då håller man vid de enkla pardanserna i sexan sedan höjer man ribban fram till nian. Man kör enkel koreografi första termin och andra terminen kan det vara pardans, någon form av schottis eller vad det kan vara. Sedan i sjuan gör jag

lite svårare koreografi första terminen och nästa termin undervisar jag i exempelvis bugg. I årskurs åtta kör man likaså koreografi första termin och nästa termin blir det vals eller chacha. Och i nian kör man kanske tango eller något som är lite mer komplicerat. I nian dock kör de koreografi själva. Så det finns en progression på åtta terminer (Lärare D).

På detta sätt arbetar lärare D under sina fem danslektioner per termin där han varannan termin undervisar i pardans och varannan i koreografi. Vad gäller pardans anser läraren att eleverna ska dansa med det motsatta könet då han lägger extra vikt vid de sociala förmågorna och att eleverna ska kunna acceptera varandra. När eleverna ska dansa enligt koreografi brukar läraren alltid ha en teoretisk undervisning i början då han går igenom vilka steg som finns och vilken takt det är i den utvalda låten. Sedan demonstrerar läraren hur dansen ser ut och efter det delar han upp dansen i delar för att eleverna ska lära sig, här är eleverna med och härmar först utan musik och sedan med musik.

Analys

Resultatet visar att samtliga lärare som deltagit i studien har utgått från den formulerade läroplanen, vilket kan kopplas till läroplansteorins formuleringsarena som innefattar vilka mål som gäller för undervisningen samt vilket innehåll ämnet ska ha (Linde, 2012:23). I detta fall kopplar lärarna sin undervisning till Lgr11:s formulering ”att eleven ska lära sig traditionella och moderna danser” (Lgr11, s 53). Läroplansteorins transformeringsarena innefattar bland annat lärarnas tolkning av den formulerade läroplanen. Det erhållna resultatet visar att lärarna har gjort en tolkning av Lgr11 i deras val av danskategorier, vilka danser som är moderna samt traditionella (Linde, 2012:73). Vidare visar resultatet att informanterna arbetar med dans i en form av progression genom alla årskurser i högstadiet. Däremot varierar till viss del deras val av danskategorier i undervisningen och deras undervisningsform. När lärare D lära eleverna en koreografi delar han upp undervisningen i en teoretisk och en praktisk del där eleverna till en början får lära sig takten till den utvalda låten. Sedan demonstrerar läraren och slutligen får eleverna härma. Här involverar läraren många av elevernas sinne först kolla och lyssna sedan kolla och härma. Lärare A samt B´s sätt att lära eleverna att vara i takt till musik skiljer sig från lärare D´s arbetssätt till en viss del, då läraren inte arbetar teoretiskt utan istället arbetar med jag och dansen, jag, du och dansen samt vi och dansen. Resultatet visar att de samtliga lärare arbetar målstyrt där dansen styrs av de uppsatta målen i Lgr11 i detta fall att eleverna ska lära

sig traditionella och moderna danser. Däremot nämner samtliga lärare även att de lär eleverna att hålla takt vilket är det som ska bedömas enligt läroplanen.

I kommentarmaterialet till den formulerade läroplanen i idrott och hälsa poängteras det att eleverna kan utveckla sin sociala förmåga genom dans (Skolverket, 2011:12). Detta är något som lyftes fram av lärare D och C, det vill säga att de under dansundervisningen arbetar med att skapa en social trygghet och utveckla elevernas sociala förmåga. Båda anser att detta går att utvecklas genom att lära eleverna att acceptera varandra och dansa med det motsatta könet. Lärare A arbetar inte med att para ihop eleverna med det motsatta könet utan talar istället om förare och följare där könet inte har någon betydelse.

3.2 Lärarnas erfarenheter av att undervisa dans i skolan

Lärare A

Utifrån de erfarenheter läraren har av att undervisa i dans anser han att vissa elever känner sig obekväma vilket kan leda till att det blir svårt att få eleverna att dansa eller röra på sig ordentligt.

Man kan gärna stå och dansa lite fult själv för att lätta upp stämningen lite grann
(Lärare A).

Läraren anser att detta sätt medför att stämningen lättas upp och dansundervisningen avdramatiseras. När läraren började undervisa i dans var hans förväntningar att det skulle vara svårt att få eleverna delaktiga då de kanske skulle tycka att det var tråkigt och att de skulle tjata om att spela fotboll men läraren anser att de tycker att det är kul då delaktigheten är hög. Vad gäller killar och tjejer i dans råder det inga stora skillnader menar läraren då bägge könen är positiva till att dansa även de som är lite stelare.

Lärare B

Läraren hävdar att det är viktigt att försöka behålla dansglädjen som finns hos elever som avtar i framförallt högstadiet. Detta motverkar att dans inte blir ett tråkigt ämne som läraren påpekar att många elever anser som inte vill ha mycket dans. När det gäller vilka elever som uppfattar dans som tråkigt kan inte läraren sätta fingret på dock tror han att det har att göra med elevens bakgrund och uppfostran.

Vissa kommer inte ens i kontakt med musik kanske i sitt hem medan andra har det dagligen, allt från att lyssna på musik när man lagar mat eller städar (Lärare B).

Utifrån lärarens egna erfarenheter då han gick i skola är fler delaktiga i dansundervisningen. Han spekulerar att detta kan bero på att det kanske är mycket i media som eleverna ser och tar del av så som talangtävlingar, musik videos och så vidare.

Läraren anger att de som inte är delaktiga i dansundervisningen är de som inte känner sig bekväma samt de som saknar kunskap inom dans så som att vara i takt till musiken, inte kan höra grundpulsen i musiken och så vidare. Därför lyfter läraren fram att

det är väldigt viktigt att man ända från årskurs ett inte bara ser rörelseglädjen i det som är viktiga utan att man även jobbar med att kunna vara i takt till musiken för att jag tror eller det jag har upplevt man känner sig mer bekväm i det om man har kunskap inom dans skulle jag säga (Lärare B).

Läraren känner sig bekväm i att undervisa i andra danser på grund av utbildningen som han gått då man hela tiden utmanades till att testa nya saker som man inte varit bekväm i att göra.

Att stå helt framför en grupp som ska följa ens rörelser kan kanske kännas ganska personligt då alla står och tittar på dig och ska göra som dig. Så det kräver att man har testat det och vågar gå över den här gränsen eller spärren som finns (Lärare B).

Däremot menar läraren att det är svårt att motivera eleverna till att dansa de traditionella danserna som vals och foxtrot då de inte ser något riktigt syfte med det. Medan bugg är lättare att motivera eleverna då de stöter på det lite oftare. Läraren tar upp vissa punkter som han tycker är viktigt för att undervisa i dans och få med sig eleverna bland annat att läraren är kompetent, väl förberedd, positivt inställd och har ganska höga krav på eleverna. Ett sätt att avdramatisera pinsamheten i dans vilket är en av de största anledningarna till att eleverna inte är delaktiga menar läraren är enkla och lekfulla övningar.

Lärare C

Läraren talar om att det finns en sorts motstånd när man startar dansundervisningen i årskurs sju. Vidare ifrågasätter han hur det sett ut tidigare för eleverna om de dansat mycket i deras tidigare skola. I sjuan upplever läraren att han måste vara väldigt bestämd bland annat vilka

de ska dansa med så att ingen känner sig utanför, på detta sätt undviker han mobbing och att dansa blir avdramatiserat. När eleverna blir äldre är det inte lika bestämt vem som ska dansa med vem. Skulle eleverna i sjuan själva få bestämma skulle det inte bli lika seriöst då han anser att de inte är så mogna. Enligt hans egna erfarenheter upplever han att när de kommer till årskurs nio tycker de att det är roligt att dansa. Läraren anser att om danslektionerna ska fungera måste läraren vara skicklig och kunna få med sig alla elever vilket gör att man bland annat måste undervisa utifrån elevernas nivå.

Vidare talar läraren om att han upplever att dans inte är något som inte är stort just nu. Det enda han anser är dans just nu är Let's dance som går på tv.

När det var breakdance period så var det väldigt stort även streetdans var också stor när det kom ett tag (Lärare C).

Lärare D

Läraren hävdar att dans kräver social kompetens och även att den utvecklar den sociala kompetensen. Det finns vissa som har gått i samma klass i sju eller åtta år men vägrar ändå att dansa med varandra. För att utveckla den sociala kompetensen bestämmer läraren att de ska dansa med det motsatta könet. Dock anser läraren att dansundervisningen i skolan som han arbetar är svår att genomföra.

Att planera är inte problemet utan att genomföra är ganska jobbigt. Jag försöker utvärdera det när perioden är färdig för att veta vad man skulle kunna göra bättre. Just det här med tradition, religiösa principer som finns i vissa familjer ställer till ganska mycket (Lärare D).

Läraren poängterar att 95 procent av eleverna i skolan har en annan etnisk bakgrund vilket kan medföra kulturkrockar. Exempelvis att dans enligt visas traditioner och kulturer är kvinnligt, därför vill inte killarna delta i dansundervisningen. I högstadiet bland klasserna som läraren undervisar finns det fem tjejer som inte håller hand i det motsatta könet vilket medför att de inte kan dansa med någon kille. Detta ser läraren som en stor problematik då skolan inte har någon strategi om hur dessa elever ska bemötas.

Analys

Resultatet visar att samtliga lärare poängterade elevernas delaktighet och anledningar till varför eleverna inte är delaktiga i dansundervisningen. Det gemensamma för lärare A och B är att de tror att eleverna inte deltar på grund av att de är osäkra då eleverna saknar kunskap inom dans. Lärare D delar inte samma tanke vad gäller att eleverna inte är delaktiga i dansundervisningen utan han talar om en kulturkrock då många killar anser att dans är något feminint. Resultatet visar att lärarna anser enligt deras erfarenheter av att det elevernas okunskap som står i vägen för dansundervisningen. Deltar inte eleven på grund av att den inte vågar, för att den är osäker och inte kan dansa, eller deltar inte eleven på grund av kulturella skäl kan man säga att det beror på okunskap om vad dans innebär samt deras färdigheter inom dans.

Gemensamt för lärare A, B och C är att de anser att läraren som undervisar bör avdramatisera dans då eleverna kan uppleva dans som negativt och tråkigt. Dock skiljer deras metod, då lärare A talar om att man ska bjuda på sig själv medan lärare B tycker att man ska börja dansperioden med enkla och lekfulla övningar vilket gör att han undervisar i elevernas nivå medan lärare C anser att man ska vara väldigt bestämd i början.

Lärare B och C's åsikter skiljer sig i frågan om dans är inne just nu då Lärare B anser att det syns att dans är in just nu för att fler elever är delaktiga i undervisningen medan lärare C anser att dans inte är så stort i dagens samhälle, inte som när breakdans och streetdans perioden var inne.

Resultatet visar en del av lärarnas positiva erfarenhet i att undervisa dans i högstadiet. De nämner bland annat att de flesta eleverna är positiva till dans. Detta syns speciellt i årkurs nio. Det kan ha att göra med att eleverna har dansat hela högstadiet och känner sig nu kunniga, säkra och bekväma i att dansa. De påpekar även att det är viktigt att läraren är kompetent, skicklig och framförallt positiv för att dansundervisningen ska vara bra vilket i sin tur leder till att eleverna är delaktiga.

Sammanfattningsvis är det inte enbart läroplanen på transformeringsarenan som lärarna kommer in på utan deras erfarenhet anger att det även är andra faktorer som styr undervisningen i dans så som elevernas deltagande, eleverna okunskap, kulturkrockar samt lärarens kompetens och arbetssätt.

3.3 Danskategorier som finns i dansundervisningen

Lärare A

Vi brukar dansa en dans som jag har förberett ett par gånger så att alla lär sig den. Den blir liksom som en klass dans. Och sen efter det låter jag eleverna själva ta samma låt men hitta på egna rörelser till, en rörelse till brygga en till versen och sen återkomma till det sen hela tiden. Och sedan dansar vi även juldanser runt jul. Då sätter vi på en skiva och dansar, rör oss på olika sätt. Det är ganska barnsligt men det tycker eleverna upp till nian faktisk är roligt. Sedan dansar de även andra danser som bugg, foxtrot och vals. Kan man ta upp i samband med till exempel nian när de ska gå på bal är det bra att kunna dansa vals och bugg (Lärare A).

De danskategorier som eleverna undervisats i är pardanser och individuella danser. Något som läraren poängterar i sin intervju är att han inte undervisar i salsa då han inte känner sig trygg att lära ut detta. Han vill bli säker på salsa innan han står framför eleverna och lär ut. I stället har läraren tagit hjälp av elever och deras kunskap om de har erfarenhet i någon speciell danskategori exempelvis breakdans. Däremot är läraren intresserad av att dansa andra danser som afrikansk dans, tango, brasiliansk dans och så vidare.

Lärare B

Läraren påpekar att enligt kursplanen är det traditionella och moderna danser som ska dansas och att man även ska göra det till träningsprogram eller rörelseprogram. Träningsprogrammet står det rätt ordagrant att man ska göra ett träningsprogram där röra dig i takt till musiken.

Dock anser han att modern och traditionella danser kan man tolka lite som man vill.

Jag utgår ganska mycket från kommentarmaterialet som finns från skolverket där det är angivet att bugg, vals och foxtrot är bland de vanligaste och att framför allt buggen ses som både traditionell och modern i mitt tycke. Och att vals och foxtrot är bara traditionell. Jag undervisar även bland annat i salsa och lite mer basic modern dans som kan mynna ut i flera olika stilar som kanske hiphop eller streetdans. Att man tar grunderna där och jobbar mycket med grundsteg som mynnar ut i dem här olika danskategorierna. Det kan jag i alla fall undervisa i (Lärare B).

Eleverna undervisas även i vissa traditionella danser från andra kulturer men då kanske mer sådan som har etablerat i Sverige som Trojka, Oh Susanna samt American promenade. Dock

poängterar läraren att valet av danskategori i undervisningen är utifrån vad läraren själv har för kompetens.

Lärare C

Läraren utgår inte från elevernas perspektiv, han väljer själv de danser som de ska undervisas i.

Vi jobbar med både internationella och nationella folkdanser danslekar och styrdanser alltså bugg och foxtrot och vals även många svenska folkdanser alltså gamla och dels lite internationella som tjeckiska danser som grekisk dans någon israelisk dans och lite grann sådär va. Det är ju där alla gör samma sak typ såna danser. American promenade är en amerikansk dans och den här Oh Susanna såna här squerdanser dansar vi också. Så det är ju lite grann från andra kulturer och lite gran från svenska danser typisk folkdans. Och sånglekar har ju också sitt ursprung i dans men det var ju när man förr i tiden inte hade något att spela, inte hade någon fiol eller dragspel eller flöjt. Då var man ju tvungen att sjunga. Så det har vi lite grann. I årskurs åtta tar in lite flera danssteg som polka och schottis som är lite svårare och fortsätter med styrdanserna. I nian är det första gången då de gör grupparbete i dans och då gör de en egen koreografi till en låt (Lärare C).

Vad gäller att undervisa i exempelvis salsa har läraren aldrig känt sig bekväm i även om han gått några kurser i salsa. När han gick sin utbildning undervisades de inte i salsa. Läraren poängterar att val av dansformer görs av läraren utifrån dennes kompetens.

Man väljer det man känner sig bekväm i att lär ut till eleverna, så tycker jag att det blir ibland och det är inte bara dans utan ibland så känner man att man inte riktigt kan det här ordentligt. Framför allt i början av karriären. Då ville man jobba mer med det som man var duktig på själv och så mindre med det andra.

Men när man blir äldre så vågar man kanske utmana själv (Lärare C).

Lärare D

Jag har en progression som jag börjar med i årskurs sex. Då brukar jag köra en termin koreografi i en form av streetdans hiphop i form av lockning och sedan nästa termin blir det pardans. Då håller man vid de enkla pardanserna i sexan sedan höjer man ribban fram till nian. Till exempel när man kör enkel koreografi första termin och andra kan det vara pardans- någon form av schottis eller vad det kan vara. Sedan i sjuan gör man lite svårare koreografi första terminen nästa termin kör

man till exempel bugg. Sedan i åttan kör man lika så koreografi första termin och nästa termin blir det vals eller chacha. Och i nian kör man kanske tango eller något som är lite mer komplicerat. I nian dock kör de koreografi själva (Lärare C).

Läraren påpekar att bugg och vals är internationella traditionella danser då de dansas i hela världen.

Analys

Kommentarmaterialet (Skolverket, 2011:12) nämner vals och bugg som exempel på vad eleverna kan möta i undervisningen vilket även stämmer in med lärarnas tolkning på transformeringsarenan, vilket framträdde för samtliga lärare som ingick i denna studie. Även squerdanser som Oh Susanna och American promenade undervisar lärare B och C sina elever i. Resultatet visar även att lärare B, C och D undervisar i danser som kommer från andra kulturer och är etablerade i Sverige som exempelvis trojka. Lärare C poängterar att han undervisar svensk folkdans vilket lärare D var tydlig med att säga att han inte gör. En annan danskategori som samtliga lärare undervisas i är koreografi. Danskategorin inom koreografin varierar från lärare till lärare. Vissa lägger hela koreografidelen på eleverna och låter dem göra en dans medan andra lärare lär ut grundsteg som utmynnar i olika dansstilar så som hiphop eller streetdans.

Vad gäller valet av danskategorier visar resultatet att bekvämlighet har en stor del att göra med vad man väljer att undervisa. Både lärare A och C påpekar att de inte undervisar i salsa då de inte känner sig bekväma och trygga i att undervisa i salsa. Lärare C poängterar att lärare väljer vilka danser de ska lära eleverna utifrån vad läraren känner sig bekväm i att undervisa detta kopplas till lärarnas kunskap och utveckling. Vilket visar att även lärarnas repertoar begränsar valet av danser.

4. Diskussion

Detta kapitel kommer bestå av två delar där första delen är en resultatdiskussion med frågeställningarna som underrubriker. Här knyter jag samman mitt resultat med uppsatsens bakgrund, forskningsöversikt och teoretiska perspektiv. Den andra delen är en metoddiskussion där jag diskuterar hur mitt val av metod har fungerat.

4.1 Resultatdiskussion

4.1.1 Hur arbetar lärare med dans i skolan?

I denna frågeställning visar det att lärarna utgått från formuleringsarenan alltså Lgr11 och har tolkat den på liknande sätt, alltså transformeringsarenan. Det som lyfts fram i resultatet är att eleverna ska lära sig traditionella och moderna danser. Självtolkar jag att koreografidanserna som läraren gör med eleverna och låter eleverna utföra är moderna danser. Resultatet visar att tre av de fyra lärarna arbetar med egna koreografidanser där de trycker på att eleven ska lära sig att röra sig i takt till musiken. Den fjärde läraren arbetar också med takt fast på andra sätt nämligen via par- samt ringdanser. Detta visar att samtliga lärare arbetar målinriktat. Vissa lärare kan undervisa i dans och hoppas på att målen inom dans ska uppfyllas men det gör inte dessa lärare utan de arbetar med takt.

Danserna arbetas utifrån en progression genom hela högstadiet. Vissa lärare arbetar även utifrån jag och dansen, jag, du och dansen (pardans) samt vi och dansen (ringdanser). Detta är också en variant av progression. Precis som Susanne Lundvall och Jane Meckbach (2007:103) påpekar undervisar lärarna i bland annat rörelseimprovisationer som färdiga danser då de undervisar i olika slags ringdanser och pardanser.

I NU03 poängteras det att dans inte har stor plats i undervisningen vilket inte syns i resultatet då man dansar minst tre veckor per termin i de fyra skolorna där de intervjuade lärarna arbetar. Däremot visar resultatet i NU03 att dans inte förekommer lika mycket som bollspel. Detta är inget som jag kan diskutera då jag inte vet hur mycket bollspel som utövas i skolorna. Dock har dans en större plats i skolorna än vad jag trodde att det skulle då de bland annat kopplar dans till juldanserna i skolan samt niornas avslutnings bal.

Under intervjuerna kunde inte vissa lärarna undvika att tala ur ett genusperspektiv när det gäller pardans. Vissa lärare ansåg att de kunde utveckla elevernas sociala förmåga om de dansade med det motsatta könet medan en annan lärare inte arbetade med könsrollerna i dansen utan använde sig av begreppen förare och följare där kön inte hade någon betydelse. Detta kan kopplas till den tidigare forskningen av Håkan Larsson, Mikael Quennerstedt och Marie Öhman (2014:1) där syftet är att visa hur rådande könsstrukturer kan ifrågasättas i bland annat dans. När jag själv gick på GIH 2011-2013 talades det mycket om förare och följare vilket gör att jag har liknande tankesätt som den sist nämnda läraren har. När och var man genomförde sin utbildning kan spela en stor roll då den

sistnämnda har arbetat i tre år medan de andra två lärare har arbetat mer än 6 år. Genusperspektivet har på senaste tiden varit en stor fråga då man försöker könsneutralisera det mesta, även inom dans. Dock instämmer jag fullständigt med att dans utvecklar elevernas sociala förmåga vilket även Ulvros påpekar att dans har använts till tidigare då den var lämplig för både män och kvinnor i den goda uppfostran (Ulvros, 2004:239). Bortsett från den sociala förmågan visar resultatet att eleverna tränar deras kroppsligamedvetenhet när de undervisas i dans och det är något som även Lundvall & Meckbach (2007:103) påpekar, att elevernas motorik, kroppsuppfattning och rytmkänsla berikas via dans.

4.1.2 Vilka erfarenheter har lärare av att undervisa dans i skolan?

Utifrån de erfarenheter som lärarna har i att undervisa dans i högstadiet visar resultatet att elevernas delaktighet kan vara aningen lägre än vad den är annars. Detta kan enligt resultatet bero på olika anledningar bland annat elevernas okunskap inom dans, alltså att hålla takt och även deras osäkerhet. Tre av fyra lärare diskuterar att man måste avdramatisera dans dock presenterar de olika metoder, att man måste vara bestämd, att börja med enkla och lekfulla övningar samt att bjuda på sig själv. Jag anser att en lärare kan använda sig av alla dessa metoder då olika elever "lockas" av olika metoder till att delta. SIH rapporten visar att endast var fjärde tjej uppskattar dans medan hälften av killarna tycker sämst om dans (Redelius, 2004:159). Kan detta förknippas med att eleverna saknar kunskap i takt som en lärare påpekade i intervjun?

Studiens resultat visar att lärarna bemöts av lite motstånd av elever i årskurs sju när lärarna undervisar dem i dans. Dock ändras det i nian då eleverna blir positiva till dans. Detta kan bero på elevernas mognad samt att deras kunskap inom dans har utvecklats vilket leder till att de blir självsäkra i dansundervisningen. Vidare anser jag att vi lärare måste hitta och testa olika metoder att motivera eleverna till att delta då dans kan precis som Diggerfeldt (1990:17) samt Lundvall och Meckbach (2007:106) utveckla elevernas kroppsligamedvetenhet. Vidare poängterar Diggerfeldt att bland annat motorik och rörelsestimulans har en central betydelse för elevernas allmänna utveckling och välbefinnande. Jag anser att dans tränar elevernas motorik och ger dem rörelsestimulans då de är delaktiga.

En av lärarna talar om en kulturkrock som sker när han undervisar i dans då killar anser att det inte är maskulint att dansa. Om man går tillbaka i dansens historia var dans till en början enligt Platon under antiken något som bildade män borde kunna (Ulvros, 2004:52). Dans ändrades under 1800- och 1900 - talet då den feminiserades och dansens auktoritet minskades (Ulvros, 2004:239). Även en internationell studie av Michael Gard (2003:115) visar enligt en intervju med en manlig dansare att surfa och köra rugby är mer kopplat till något manligt än vad dans är. Detta kan vara en förklaring till att vissa elever från andra kulturer och traditioner kopplar dans till kvinnligt då flera andra människor dela samma tanke. Många lärare kan råka ut för denna typ av kulturkrock vilket leder till att man som lärare måste fundera över hur man ska få dessa elever delaktiga i dansundervisningen. Jag anser att man kan tänka på sitt val av danser och steg då man inte behöver välja allt för feminina steg och hålla dansen könsneutral.

Precis som en lärare påpekade under intervjun måste lärarna vara skickliga och kompetenta för att undervisa i dans. Detta stämmer enligt Linde (2012:57) som påpekar att det bland annat är läraren som individ som styr undervisningen. Det gör att läraren har frihet att tolka ämnet vilket görs i transformeringsarenan. Jag anser att dans i ämnet idrott och hälsa är hyfsat avgränsad i det centrala innehållet då det står att man ska undervisa eleverna i traditionella och moderna danser samt rörelse- och träningsprogram till musik. Dock är den inte lika skarpt avgränsad när det står att eleverna ska ha komplexa rörelser i danser och rörelse till musik (Lgr11:53).

4.1.3 Vilka danskategorier undervisas eleverna i?

En studie som gjorts av Mattson och Lundvall (2013:13) visar att tidigare läroplaner bland annat har bevarat kulturella traditioner. Detta syns även i Lgr11 där de talar om att eleverna ska lära sig traditionella och moderna danser (Lgr11:53) Om man utgår från läroplansteorins första nivå, formuleringsarenan, är det Lgr11 som är den formulerade läroplanen som används i studien vilket lärarna som intervjuats har utgått från. Det som är formulerat i läroplanerna tolkar lärarna på sitt sätt vilket gör att vi utifrån läroplansteorin hamnar i nästa nivå, transformeringsarenan. I detta fall kan vi koppla lärarnas arbetssätt till Lgr11:s formulering ”att eleven ska lära sig traditionella och moderna danser” (Lgr11, s 53) vilket de diskuterar om i intervjuerna. Deras tolkning av vilka danser eleverna ska undervisas i liknar varandra. De undervisar alla i bugg, foxtrot och vals. För att underlätta för lärare att tolka och förstå Lgr11 har skolverket utfört ett kommentarmaterial inom alla ämnen. Den som behandlar idrott och hälsa nämner att det inte finns en tydlig gräns i vad som skiljer moderna danser från traditionella och vice vers då dans har utvecklats och förändrats över tid (Skolverket, 2011:12).

Däremot tar den upp bland annat bugg och vals som danser elever kan möta i undervisningen. Detta stämmer utifrån det resultat som studien visar. Dock dansas även andra danser så som ringdanser/ squaredanser, koreografi i form av bland annat hiphop samt andra danser från andra kulturer exempelvis schottis. Gustavsson (1990) nämner många danser som kom till Sverige under 1900-talet så som bugg, schottis, tango, vals samt breakdans. Dessa danser har under intervjuerna nämnts av minst en lärare. Då dessa danser har funnits i Sverige under en längre tid anser jag att de kan ses som traditionella. Däremot kan de vara moderna om de är populära i dagens samhälle. Jag kan inte tänka mig att vals är en modern dans i skolans värld då den inte dansas bland dagens ungdomar. Jag menar att man som lärare inte bör undervisa i vad man själv anser är modernt utan att man måste utgå från vad eleverna tycker är modernt i dagens samhälle. Är det reggaton de lyssnar på då kanske jag som lärare bör göra en dans utifrån den genren. Frågan är hur blir det om vi inte planerar våra lektioner från elevernas perspektiv och vad de tycker är kul utan utgår istället från vad vi tycker är modernt i vårt samhälle? Det som jag tror sker då är att delaktigheten i dansundervisningen sjunker då eleverna inte kan koppla det de lär sig till sin vardag. Det gör det svårare för oss lärare att nå ut till eleverna. När man som lärare istället väljer att koppla undervisningen till elevernas vardag anser jag att fler elever är delaktiga och positiva till undervisningen.

Resultatet visar att val av danskategorier utgörs av läraren själv och vad den anser sig vara bekväm att undervisa i. Detta kan kopplas till vad Ängqvist (2006:49) har kommit fram till i sin studie, att valet av dans utgörs utifrån lärarens intresse och precis som Marie Nyberg (2009) påpekar undviker vissa lärare att undervisa i dans då de känner sig osäkra. I detta fall undviker inte informanterna att undervisa i dans men däremot i salsa då inte alla informanter känner sig tillräckligt bekväma. Valet av danskategorier blir då en bekvämlighetsfråga där läraren utgår från sina potentiella repertoarer alltså lärarens bakgrund samt lärarens erfarenheter. Jag instämmer fullständigt i att man inte vill verka osäker eller obekvämt i sin roll som lärare när man ska undervisa eleverna och att man därför hellre undervisar i något man känner sig bekväm i. Men idag finns det olika hjälpmedel man kan ta vid så som en elev som redan kan dans exempelvis salsa eller varför inte använda sig av dagens teknologi och ta hjälp av youtube där det finns många filmer i hur man dansar salsa. Detta kan man ha som läromedel för eleverna vilket medför att man som lärare inte behöver sätta sig i en obekvämt eller osäker sits. Under åren kanske man lär sig salsa och känner sig då mer bekväm i att undervisa eleverna i detta utan youtube.

4.2 Metoddiskussion

Det val av metod som användes i denna studie för att besvara frågeställningarna var en kvalitativ metod i form av kvalitativa intervjuer. Om jag skulle ha använt mig av observation skulle jag kunna få mina frågor besvarade utifrån hur det faktiskt ser ut på en realiseringsarena. Dock skulle det vara svårt då det blir en tidsfråga. För att besvara alla mina frågor skulle flera lektioner behövas observeras vilket tiden inte räckte till för.

Valet av den semi-strukturerade formen av intervjuer var bra till denna studie då man som intervjuare kunde vara flexibel med sina frågor och inte ha fasta frågor utan istället följa olika teman som man ska ställa frågor kring. Genom att ha använt mig av en pilotstudie innan jag intervjuade lärarna kunde jag få reda på intervjuernas kvalitet vilket kan stärka resultatets trovärdighet. En annan sak som stärker resultatets trovärdighet var att intervjuerna spelades in och transkriberades ordagrant.

Något som är negativt med denna studie är att den inte är stark då det endast är fyra personer som intervjuats. Detta medför att resultatet inte kan visa att det är så här alla lärare arbetar utan det blir en studie som visar hur vissa lärare arbetar med dansundervisningen i skolan. Men eftersom jag öppet redovisat hur jag gått tillväga och redovisat mina resultat kan andra forskare upprepa studien och på så sätt tillföra ny kunskap inom området dans.

5. Litteratur

- Bryman, Alan (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (1 uppl.) Malmö: Liber ekonomi
- Digerfeldt, Gunvor (1999). *Utvecklingspsykologiska och estetiska aspekter på danslek*. Malmö.
- Gard, Michel (2003). Moving and Belonging: Dance, sport and sexuality. *Sex Education: Sexuality, Society and Learning*. 3:2, 105-118, DOI: 10.1080/146810309037
- Gustafsson, Magnus (1990). *Dansen i skolan- Dansens historia*. Informations – Utbildningskonsult Lyckeby Januari1990 1.000 ISBN 91-7970-935-4
- Johansson, Bo & Svedner, Per Olov (2006). *Examensarbetet i lärarutbildning Undersökningsmetoder och språklig utformning*. Uppsala: Graf Tryck AB
- Larsson, Håkan, Quennerstedt, Mikael & Öhman Marie (2014). Heterotopias in physical education: towards a queer pedagogy? *Gender and Education*, DOI:10.1080/09540253.2014.888403.
- Larsson, Håkan (2007), Lika för alla – om likabehandling i idrott och hälsa. I *Idrottsdidaktiska utmaningar* red Larsson, Håkan & Meckbach, Jane. Stockholm: Liber AB
- Lgr11 Skolverket (2011) *Läroplanen för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket.
- Lgr80 Skolöverstyrelsen. (1980). *Läroplan för grundskolan. Kommentarmaterial. Samarbete i arbetsenheter och arbetslag*. Stockholm: LiberLäromedel/Utbildningsförl.
- Lindqvist, Anna (2010). *Dans i skolan–om genus, kropp och uttryck*. Umeå: Umeå universitet.
- Linde, Göran (2012). *Det skall ni veta! En introduktion till läroplansteorier*. Lund. Studentlitteratur.
- Lundvall, Susanne & Meckbach, Jane (2007). Tid för dans. I *Idrottsdidaktiska utmaningar* red Larsson, Håkan & Meckbach, Jane. Stockholm: Liber AB
- Mattsson, Torun & Lundvall, Suzanne (2013). The position of dance in physical education.

Sport, Education and Society. DOI: 10.1080/13573322.2013.

Meckbach, Jane (2004). ”Ett ämne i förändring- eller är allt sig likt? ”. I *Mellan nytta och nöje*, red Larson, Håkan & Redelius, Karin. Stockholm: Edita Norstedts Tryckeri.

Nationalencyklopedins definition av dans (2015-01-07) <http://www.ne.se/dans>

Nationalencyklopedins definition av läroplansteorin (2015-07-01) <http://www.ne.se/läroplansteori>

Nilsson, Mats (1998). *Dans – kontinuitet i förändring*. Göteborg: Novum Grafiska AB

NU-03 (2005). *Nationell utvärdering av grundskolan 2003 – Idrott och hälsa*. Stockholm: Skolverket

Nyberg, Marie (2009). Idrottlärarkåren önskar mer utbildning i dansens didaktik. I *Idrott och hälsa*, vol 4.

Redelius, Karin (2004) ”Bäst och pest! – Ämnet idrott och hälsa bland elever i grundskolans senare år”. I *Mellan nytta och nöje*, red Larson, Håkan & Redelius, Karin. Stockholm: Edita Norstedts Tryckeri.

Patel, R. Davidsson, B. (2003) *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur

Repstad, Pål (2007). *Närhet och distans – Kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. 4:e upplaga. Oslo: Universitetsforlaget

Sandahl, Björn (2005). *Ett ämne för alla? Normer och praktik i grundskolans idrottsundervisning*. Stockholm: Carlsson bokförlag

Skolverket (2011). *Kommentarmaterial till kursplanen i idrott och hälsa*. Stockholm: Skolverket

Ulvros, Eva. (2004). *Dansens och tidens virvlar. Om dans och lek i Sveriges historia*. Lund

Ängqvist, Lisa (2006). *Dansande ungdom- en etnologisk studie*. Lund: Studentlitteratur
Internet källor

Vetsnskapsrådets etiska regler. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>. 2015-01-04.

6. Bilaga 1 Intervjuguide

Hur arbetar du med dans i skolan?

- Vilka metoder använder du i att undervisa dans i skolan?
- Hur mycket dansundervisning finns det per termin?
- Hur gör du för att få alla delaktiga i undervisningen?

Vilka erfarenheter har du av att undervisa dans i skolan?

- Vad tycker du om att undervisa dans i skolan?
- Hur bekväm är du i din roll som ”danslärare”?
- Vad upplever du att eleverna tycker om att dansa i idrott och hälsa?

Vilka danskategorier undervisas eleverna i?

- Vilka internationella och nationella danser undervisar du eleverna i och varför?
- Vilka danser anser du är moderna och vilka är traditionella?
- Varför väljer du just vissa danser och inte andra?